

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Ragnhild Lønningdal	Arkivkode: FE-140
Arkivsaksnr: 20/109	Løpenr: 20/9554
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Naturutvalet	17.11.2020	024/2020

Handsaming av framlegg til planprogram for kommunedelplan for akvakultur i sjø.

PlanID 4623 202001.

17.11.2020 Naturutvalet:

Handsaming i møtet:

Utvalet røysta over framlegget som vart samrøystes vedteke.

NAT- 024/2020 Vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova §§ 11-13 og 4-1 vert planprogram for kommunedelplan for akvakultur i sjø, planID 4623 202001, lagt ut til offentleg ettersyn og sendt på høyring i seks veker. Planprogrammet er dagsett 28.10.2020. Planområdet er synt i vedlagt kart, dagsett 23.10.2020, og femner om heile havflata i Samnanger kommune.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova §§ 11-13 og 4-1 vert planprogram for kommunedelplan for akvakultur i sjø, planID 4623 202001, lagt ut til offentleg ettersyn og sendt på høyring i seks veker. Planprogrammet er dagsett 28.10.2020. Planområdet er synt i vedlagt kart, dagsett 23.10.2020, og femner om heile havflata i Samnanger kommune.

Dokument som er vedlagt:

Planprogram KDP Akvakultur i sjø , Samnanger. 28.10.2020

Planområde. KDP Akvakultur i sjø, Samnanger

Kva saka gjeld:

Formannskapet i Samnanger kommune vedtok februar 2020 å sette av midlar til gjennomføring av kommunedelplan for akvakultur i Samnanger. I saksframlegget er bakgrunnen for planarbeidet omtala slik: «*Eining for samfunnsutvikling har blitt kontakta av både oppdrettarar i kommunen med behov for å utvikle sine anlegg, og andre som er interessert i å starte/flytte sine anlegg til kommunen. Det hastar for fiskeoppdrettarane å få ein ny plan, så dei kan få utvikle sine bedrifter i tråd med klimamål og framtidige krav som vert sett til næringa. Vi ser det og som ein fordel å få ein eigen plan for akvakultur. Dette både med omsyn på tidsbruken det ofte tek å lage KPA for heile kommunen, og*

behov for å henta inn ekstern kompetanse. Dessutan treng akvakultur-næringa ein god plan i lag med kommunen for korleis vi kan legge til rette for matproduksjon sett i samanheng med klima, miljø og FN sine berekraftsmål.»

Kommunedelplan for akvakultur i sjø vert ei delrullering av gjeldande kommuneplan. Gjeldande kommuneplan vil framleis gjelde på landsida, og på sjø fram til ny sjødel er godkjent.

Planarbeidet vert utført av ABO Plan & Arkitektur Stord AS på vegne av tiltakshavar Samnanger kommune.

Kommunedelplanen sitt hovudføremål er å avklare og regulere arealbruk for eksisterande og framtidig matproduksjon i sjø (akvakultur). Kommunedelplanen vil vera med på å planlegge for framtida og utvikle næringsliv knytt til sjøområda i kommunen. Planlegginga skal legge til rette for ein balansert bruk, mellom fritid, næring og vern. I dette inneber det areal- og interesseanalysar som gir arealmessig opning for å kunne søke om godkjenning etter akvakulturlova og andre sektorlover. Planen skal balansere bruk og vern og legge føringar for matproduksjon i sjø sett i samanheng med klima, miljø og FN sine berekraftsmål.

Planprogram og høyring

Føremålet med planprogrammet er å klarleggje premisser og rammer for planarbeidet, herunder å fastsetje kva tilhøve som skal utgreiast og skildrast nærare i planframlegget. Eit anna føremål er å informere relevante planmynde, organisasjonar og råka partar, og få innspel til gjennomføringa av kommunedelplanen og KU. Planprogrammet skal sikre tidleg medverknad og avklare viktige problemstillingar på eit tidleg tidspunkt i planarbeidet.

Planen skal utarbeidast som ein kommunedelplan i samsvar med plan- og bygningslova § 11.1. Konsekvensforskrifta (2019) stadfester at kommunedelplanar alltid skal ha konsekvensutgreiing og planprogram, jf. §6 bokstav a. Planprogrammet gjer greie for bakgrunn, innhald og framdrift, samt medverknad og utgreiingsprogram for KU.

Det fastsette planprogrammet skal liggja til grunn for utarbeiding av planforslag med konsekvensutgreiinga (KU). Føremålet med KU er å klargjere verknadane av tiltak som kan få vesentlege konsekvensar for miljø, naturressursar og samfunn. KU skal sikre at disse verknadane vert vurdert, både under planlegging av tiltaket og når det skal takast stilling til om tiltaket skal gjennomførast, eventuelt på kva vilkår med avbøtande tiltak.

Varsel om oppstart av planarbeid og offentleg ettersyn av planprogram vert annonsert i avis samt på nettsida til Samnanger kommune og ABO Plan & Arkitektur AS. Planprogrammet skal liggja ute til offentleg ettersyn i seks veker.

Vurderingar og konsekvensar:

Sjøområda er ein del av den norske allmenningen, og all næringsverksemd i sjø og på hav føreset at utøvarer er gitt løyve frå norske mynde til tiltaka. For akvakulturnæringa blir det gitt akvakulturløyver etter sektorlovverk. Eitt av vilkåra for å vurdere lokalitetar/konsesjon etter akvakulturlova er at det omsøkte arealet skal vera arealavklara (plan eller dispensasjon). Med allmenningen som bakteppe er det særleg behov for å planlegge sjøområda slik at ein sikrar ein berekraftig balanse mellom bruk og vern.

Kommunedelplanen skal angi hovudtrekk i arealdisponeringa for akvakultur i sjø. Planområdet er avgrensa til sjøområda og temaet akvakultur. Kommunedelplanen vil gjennom kommunestyret sitt vedtak verta bindande for nye tiltak eller utviding av eksisterande tiltak. Planen skal bestå av plankart, føresegner og planomtale, og skal erstatta akvakultur i kommuneplanen sin arealdel.

Sist gong akvakultur vart handsama som tema var gjennom utarbeiding av kommunedelplan for kystsona, med endeleg vedtak i 2012. Ved førre rullering av kommuneplanen sin arealdel (KPA 2017)

vart eksisterande og framtidige område for akvakultur frå kystsoneplanen berre vidareført. Det er behov for å vurdere eksisterande situasjon i området og ut frå det vurdere behov for tilpassingar og justeringar. For å avgrense og ha god styring på arbeidet vil ein vera tydeleg i planprogrammet på kva som skal reviderast og vurderast.

I planarbeidet vil følgjande punkt vera naturlege fokusområde:

- Analyse av eksisterande situasjon med utgangspunkt i gjeldande konsesjonar og kommuneplan.
- Sikre areal for eksisterande lokalitetar, anlegg, fortøyingar og ankerfeste
- Vurdering av om naturgitte forhold i fjorden gir opning for utvikling og nye areal til akvakultur.
 - Areal spesifisert til framtidig utvikla teknologi, som kan realiserast i løpet av planperioden.
- Skal enkelte akvakulturområde spesifiserast til art, jf. pbl § 11-11 nr. 7. Skal det setjast miljøkrav på enkelte areal eller for heile planen, jf. pbl § 12-7 nr. 2.
- Vassforskrifta og vassdirektivet. Kvalitetsnorm for villaks. Rettleiande avstand mellom akvakulturanlegg.

Prosjektorganisering og medverknad

Prosjekteigar / vedtaksorgan	Samnanger kommunestyre	
Politisk styringsgruppe	Naturutvalet	
Arbeidsgruppe	Leiar samfunnsutvikling Hilde-Lill Våge	
	Planleggjar Ragnhild Lønningdal	
	Ingeniør Ole-Martin Bruvik	
	Utvida arbeidsgruppe	Lerøy Vest AS
	Tombre AS	
	Samnanger næringsforum	
	Samnanger jeger og fiskelag	
Konsulent	ABO Plan & Arkitektur Stord AS	

Krav til planprosess er fastsett i plan- og bygningslova og forskrift om konsekvensutgreiingar. I arbeidet med kommunedelplanen er det ønskjeleg med medverknad frå ulike grupper som har interesse av planarbeidet. Det er også ønskjeleg med tett dialog med regionale planmynde i prosessen for å finne rett detaljnivå og gå opp grensegangar mellom planlov og sektorlover. Alle offentlege organ, fagmynde og interesseorganisasjonar er høyringspart og vert varsla direkte i brevform. Andre vil verta varsla om planarbeidet via kunngjering i avis. Det vil bli vurdert å halde open kontordag i samband med planarbeidet.

Plan for framdrift

Utarbeiding av planprogram	Oktober 2020
Politisk handsaming i Naturutvalet: 1. gangshandsaming planprogram	19. November
Varsel om oppstart, innhenting av innspel og høyring av planprogram	November - januar
Politisk handsaming i Naturutvalet og kommunestyret, vedtak planprogram	Februar 2021
Kunngjering av planprogram	Februar
Utarbeiding av planframlegg	Februar – April
Politisk handsaming i Naturutvalet, 1. gangshandsaming planforslag	Mai
Planframlegg til offentlig ettersyn	Mai – august
Prosess, revisjon og utarbeiding av endeleg plan	August – september
Politisk handsaming i Naturutvalet og kommunestyret, endeleg vedtak	Oktober 2021

Grensesnitt mellom planlova og sektorlovverk

Planprosessar etter plan- og bygningslova (PBL) avklarar arealbehov og arealtilgang. Tilhøve som er avgjerande for lokalisering av tiltak, i dette tilhøve matfiskanlegg i sjø, vil handsamast i samband med kommunedelplanen. Driftsrelaterte tilhøve som ikkje er avgjerande for lokaliseringa, høyrer til

prosessar og konsekvensutgreiingar knytt til anna lovverk. Viser til Rundskriv H-6/18 som skildrar grensegangen.

For å kunna drive akvakulturverksemd er det behov for godkjenningar utover PBL. Avklaringar om produksjonsmengd, utslepp, avstand mellom anlegg og anna som har samband med drifta av matfiskanlegget, er tilhøve som vert utgreidd og regulert i konsesjon/løyve etter anna lovverk enn PBL. I desse søknadsprosessane er det krav til dokumentasjon og kartleggingar som belyser mellom anna straum, biologisk mangfald, bottilhøve med meir. Kartleggingar og eksisterande dokumentasjon vil verta trekt inn i planen som bakgrunnsmateriale for arbeidet for å belyse problemstillingar, men tilhøve som vert regulert i andre lovverk vert ikkje handsama som del av planen etter PBL. Det er viktig at det vert skilt mellom sjøve kommunedelplanen etter PBL, og tilhøve som ligg i konsesjonsvilkåra for lokaliteten.

Utgreiingsprogram

Konsekvens kjem fram ved å samanhalde verdi og omfang av tiltaket innafor det enkelte tema, inkludert eventuelle avbøtande tiltak. For å kunne analysere føremoner og ulemper av eit tiltak er det naudsynt å vite kva konsekvensar tiltaket gir. Konsekvensane av eit tiltak kjem fram ved å berekne eller vurdere forventta tilstand etter gjennomføring av tiltaket mot forventta tilstand utan tiltaket. Konsekvensutgreiinga vil i hovudsak vera basert på eksisterande kunnskap frå kjente og tilgjengelege databasar og dokument. Det må i kvart enkelt prosjekt vurderast kva som er tilstrekkeleg kunnskapsnivå for å sikre eit godt nok grunnlag for avgjersler. Dette er skildra i kapittel 6. All kartfesta informasjon vil bli samanstilt med bruk av GIS-verktøy. Konsekvensutgreiinga for ny eller endra arealbruk tek utgangspunkt i dagens situasjon, 0-alternativet. Dagens situasjon, 0-alternativet, er definert som arealbruk fastsett i vedtekne planar (kommuneplan eller reguleringsplan), samt tildelte løyve etter særlovverk (akvakulturlova mfl.).

Konsekvensutgreiinga vil bli gjennomført på to nivå og tabellen under syner fagtema som skal utgreiast :

- Samla konsekvens av planframlegget:

Verknaden av det samla planframlegget vil bli skildra og vurdert i ein tekstleg del med tilhøyrande oppsummering og konklusjon. Det vil ikkje bli nytta skala eller tafesting av konsekvens for denne utgreiinga.

- Vurdering av enkeltvise arealendringar:

Utgreiinga skal vurdere verknad av tiltak på sjøoverflata og fortøyingar. Det er tenkt nytta ein fem-delt skala i vurdering av endringar for enkeltareal. Skalaen er nytta med glidande overgangar i vurderingar for å synleggjere når det ikkje er eintydig positiv eller negativ verknad;

negativ (--)	liten negativ (-)	ingen/ubetydeleg (0)	liten positiv (+)	positiv (++)
--------------	-------------------	----------------------	-------------------	--------------

Utgreiingstema	Deltema	Moglege verknader/ utgreiingsbehov	Avgrensing av vurderingar
Naturverdiar og biologisk mangfald	Marint naturmangfald	Verknad på naturmiljøet knytt til både land, sjø og vassdrag for arealbruken, samt ringverknad av planframlegget. Sumverknad skal vurderast. Sentrale tema vil vera lokal og samla belastning på ytre miljø; forureining, smitteomsyn, lakselus og risiko for rømming. Utgreiinga skal omfatte verknad for m.a. villfisk, anadrome vassdrag, naturtypar, naturvern område og botnforhold.	Direkte arealkonflikt Influensområde: lus, forureining, rømming
	Vassdragsnatur		
Friluftsliv og rekreasjon	Rekreasjonsbruk på land/ strandsona Rekreasjonsverdiar på sjø	Verknad på friluftsliv knytt til både land, sjø og vassdrag.	Direkte arealkonflikt Influensområde: Visuell kontakt
Landskap og kulturminne	Nærverknad Fjernverknad Strandsone	Anlegget sin visuelle verknad på landskapet. Verknadar for naboar og nærområde som m.a. næringsområde, bustadfelt.	Direkte arealkonflikt Influensområde: Visuell kontakt
	Kulturminne i sjø Kulturmiljø	Anlegget sin visuelle verknad	Direkte arealkonflikt Influensområde: Visuell kontakt
Fiskeri/ Naturressursar	Marine ressursar	Verknad for gyteområde, oppvekst/ beiteområde, skjelsand	Direkte arealkonflikt
	Fiskeriinteresser	Verknad for fiskeplassar	Direkte arealkonflikt
Ferdsl på sjø	Skipstrafikk og arealbruk	Verknad for ferdsel på sjø og tilkomst for nærliggjande utbyggingsføre mål på land (næring, småbåtanlegg/hamn, naust).	Direkte arealkonflikt
Samfunnsverknad	Nærmiljø Folkehelse/støy og lys	Verknad for nærliggjande utbyggingsføre mål, friluftsområde, naturområde	Direkte arealkonflikt Influensområde: støy, lys, lukt
	Næringsutvikling/ verdiskaping/ samfunnsnytte	Ringverknadar for verdi og utvikling i kommunen og regionen, samt selskap/oppdrettar	

Risiko og sårbarheit

For å kunna redusera omfang av skadar og uønska hendingar, skal risiko og sårbarheit kartleggast i høve menneskeskapte og naturskapte hendingar. Analysen vert utført i samsvar med DSB sin rettleiar om «Samfunnssikkerhet i kommunanes arealplanlegging» (2017). Sentrale tema i analysen vil vera tilhøve for akvakulturområda; Ras og skred, ferdsel og ekstrem vêr. Og tilhøve for omkringliggjande areal; Støy, rømming, smitte til villfisk (sjukdom og lakselus), bruk av kjemikalium, samt ferdsel. ROS-arbeidet og konsekvens-utgreiinga vil verta sett i samanheng ved at det ikkje er nødvendig å vurdere same tilhøve to gangar i planen.

Metodisk vil ein ta utgangspunkt i akseptkriteria som er nytta i gjeldande kommuneplan 2018. Kriteria nytta her er fastsett av kommunestyret hausten 2014.

Sone	Risikobilete
	Uakseptabel risiko: Dersom arealet skal takast i bruk må det gjennomførast grundigare undersøkingar og utførast risikoreduserande tiltak.
	Risikoreduserande tiltak kan gjennomførast dersom det er økonomisk og miljømessig forsvarleg
	Akseptabel risiko. Ingen trong for risikoreduserande tiltak

Sannsyn	Kategori	Tidsintervall, returperiode
Svært sannsynleg	S-6	Årleg
Ganske sannsynleg	S-5	Ikkje årleg, men oftare enn kvart 20. år.
Sannsynleg	S-4	Sjeldnare enn kvart 20.år, men oftare enn kvart 100.
Noko sannsynleg	S-3	Sjeldnare enn kvart 100.år, men oftare enn kvart 500.
Lite sannsynleg	S-2	Sjeldnare enn kvart 500.år, men oftare enn kvart 1000.
Usannsynleg	S-1	Sjeldnare enn kvart 1000.år

Konsekvens	Kategori	Liv og helse	Ytre miljø	Materielle verdiar
Katastrofal	K-6	Fleir enn 10 døde og/eller meir enn 20 alvorleg skadde.	Varige, til dels irreversible og alvorlege miljøskadar av stort omfang	Skader for meir enn kr 250 000 000.
Kritisk	K-5	Inntil 10 døde og/eller inntil 20 alvorleg skadde.	I verste fall alvorleg skade på miljøet som det tar generasjonar å rette opp	Skader for inntil kr 250 000 000.
Alvorleg	K-4	Inntil 3 døde og/eller inntil 15 alvorleg personskadar.	Store og alvorlege miljøskadar som det kan ta over ti år å rette opp.	Skader for inntil kr 50 000 000.
Moderat	K-3	Inntil 5 alvorlege personskadar	Middels alvorlege miljøskadar av stort omfang eller alvorlege skadar av lite omfang	Skader for inntil kr 5 000 000.
Liten	K-2	Mindre skadar	Små skadar på miljøet som vert retta opp naturleg innan eitt år.	Skader for inntil kr 500 000.
Ubetydeleg	K-1	Ingen eller ubetydelege personskadar.	Små utslipp med ubetydeleg miljøskade.	Ubetydelege kostnader

		Konsekvens					
		K1	K2	K3	K4	K5	K6
Sannsyn	S6	Green	Red	Red	Red	Red	Red
	S5	Green	Yellow	Red	Red	Red	Red
	S4	Green	Green	Yellow	Red	Red	Red
	S3	Green	Green	Yellow	Yellow	Red	Red
	S2	Green	Green	Green	Yellow	Red	Red
	S1	Green	Green	Green	Green	Yellow	Red

Tabell 7- Risikomatrise, liv og helse

		Konsekvens					
		K1	K2	K3	K4	K5	K6
Sannsyn	S6	Yellow	Yellow	Red	Red	Red	Red
	S5	Green	Yellow	Red	Red	Red	Red
	S4	Green	Green	Yellow	Red	Red	Red
	S3	Green	Green	Yellow	Yellow	Red	Red
	S2	Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Red
	S1	Green	Green	Green	Green	Yellow	Yellow

Tabell 8- Risikomatrise, ytre miljø

		Konsekvens					
		K1	K2	K3	K4	K5	K6
Sannsyn	S6	Green	Yellow	Red	Red	Red	Red
	S5	Green	Yellow	Yellow	Red	Red	Red
	S4	Green	Green	Yellow	Red	Red	Red
	S3	Green	Green	Green	Yellow	Red	Red
	S2	Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Red
	S1	Green	Green	Green	Green	Green	Yellow

Tabell 9- Risikomatrise, materielle verdier

Avslutning

ABO Stord AS har utarbeidd det vedlagde framlegget til planprogram, i nær dialog med eining for samfunnsutvikling. Det har blitt halde nokre innleiande møte (fysisk og Teams) mellom kommunen, ABO, dei to akvakulturaktørane i kommunen, fylkesmannen og fylkeskommunen i forkant av utarbeidinga av planprogrammet. Administrasjonen rår til at naturutvalet legg planprogrammet ut på høyring.